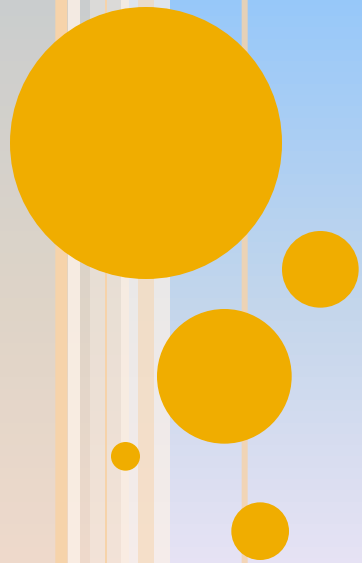

بهره برداری از نتایج پژوهش‌ها

BACKGROUND

- Research is consistently producing new findings that may contribute to effective and efficient care,
- The findings of such research will not change outcomes unless health services and health care professionals adopt them in practice(1).

.1 -Grimshaw, Ward, Eccles. (2006) *Oxford Handbook of Public Health*. 480-7.

- تولید دانش و به کارگیری آن در صحنه عمل و تصمیم گیری ها است که بزرگترین سرمایه دولتها و ملت هاست. محدودیت منابع اهمیت انتقال دانش و تلاش برای بهره برداری از نتایج تحقیقات را افزایش داده است (۲).
- بین تولید دانش و استفاده از آن در صحنه عمل فاصله زمانی بسیاری وجود دارد و چنین تاخیری می تواند برای جامعه (بخصوص بیماران) نتایج ناگواری در پی داشته باشد. (۳).

2- Tugwell P. Knowledge Translation in Developing Countries. J Continuing Education Health Professions; 2006; 26(1):87-96.

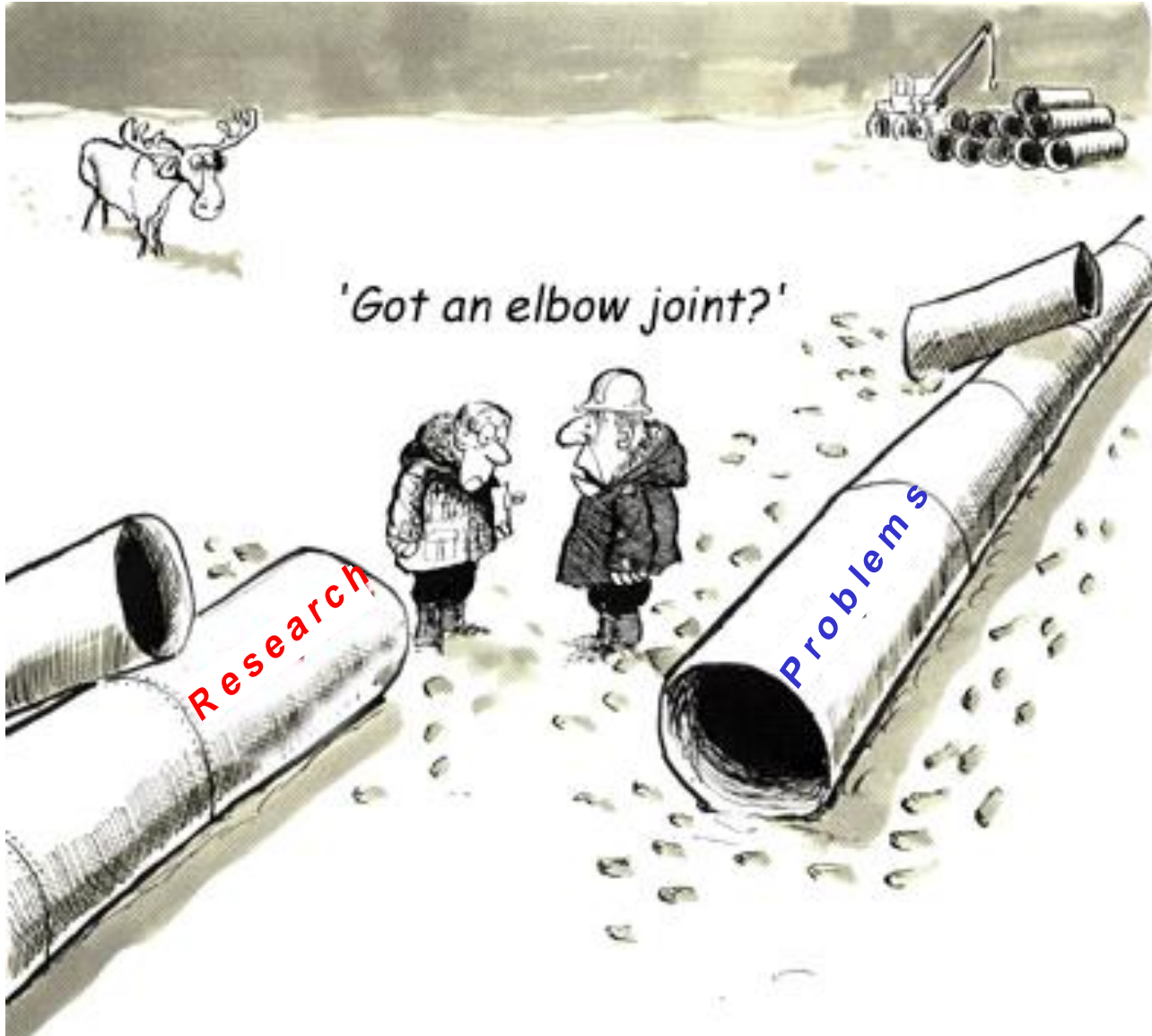
3-Lomas J, Enkin M, Anderson GM, Hannah WJ, Vayda E, Singer J. Opinion leaders vs audit and feedback to implement practice guidelines. Delivery after previous cesarean section. Journal of the American Medical Association; 1991; 265(17):2202-2207.

چرا باید برای بهره برداری از نتایج پژوهش برنامه داشت؟

- تولید دانش جدید اغلب به تنهایی در به کارگیری یا تأثیر گذاری بر روی سلامت منجر نمی شود.
- نظام های سلامت باید تعامل بیشتری با پژوهش علوم پزشکی داشته باشند تا دانش مربوطه را جهت بهبود وضع خود بکار گیرند. مبنای این رابطه باید فرهنگ یا همکاری متقابل، حل مسأله و نو آوری باشد(۴).
- ۴- Organisation, W. H. (2004). World Report on Knowledge for Better Health - Strengthening Health Systems. Geneva, World Health Organisation.

تعاریف

○ داده ها؟ اطلاعات؟ دانش؟

- داده ها: اطلاعات خام
- اطلاعات: داده های مرتب شده
- دانش: اطلاعات معنی دار

○ انتقال دانش Knowledge transfer

- فرایندی با ماهیت خطی که در آن ابتدا ایده پژوهش بوجود آمده و بعد پژوهش انجام می شود و در آخر نتایج آن در اختیار کاربران قرار می گیرد (ماهیت یکطرفه ای که بر مقوله انتقال دانش مترتب است مورد انتقاد قرار گرفته و مطالعات اخیر نشان داده اند که چنین راهبردی نمی تواند اثر قابل توجهی در تقویت پذیرش و بکارگیری نتایج پژوهش های جدید داشته باشند).

○ ترجمان دانش Knowledge translation

- ترجمه دانش به معنای تبادل، سنتز و کاربرد یافته های تحقیق به واسطه سیستم پیچیده ای از ارتباطات بین محققین و استفاده کنندگان از دانش است.
- به بیان دیگر ترجمه دانش تسریع کننده چرخه دانش است.

ترجمان دانش

فرآیندی است که کلیه فعالیتها از زمان شکل
گیری "سوال پژوهش" تا "ایجاد تغییر" را در بر می گیرد نه این که تنها از اتمام
پژوهش شروع شود.

HOW SHOULD IT BE TRANSFERRED?

Type of activity	Objective	Process
Diffusion	Awareness	Passive
Dissemination	Awareness + Attitude change	Active
Implementation	Attitude change + Behavior change	Active+++

5- Lomas L: Diffusion, dissemination, and implementation: who should do what? Ann N Y Acad Sci 1993, 703:226-235.

قابل توجه مدرسین محترم اینکه در پانویس این اسلاید توضیحات لازم آمده است. اگر مناسب می دانید که بجای این اسلاید می توانید از نسخه فارسی آن که بعد آمده است استفاده نمایید (یادتان نرود که این چارگوش را می توانید حذف کنید).

چگونه دانش انتقال می یابد؟

فرآیند	هدف	نوع فعالیت
انفعالی	تغییر در آگاهی	پخش
فعال	تغییر در آگاهی + تغییر در نگرش	انتشار
فعال +++	تغییر در نگرش + تغییر در رفتار	اجرا

چارچوب ترجمان دانش

چارچوبی که هم اکنون برای ترجمان دانش از جانب نهادهای مختلف و از جمله سازمان جهانی بهداشت توصیه شده چارچوبی است که در آن به پنج مرحله کلیدی در خصوص ترجمان پیام اشاره می کند (۷و۴) :

- **What**: چه پیامی؟
- **To whom**: به چه کسی؟
- **By whom**: توسط چه کسی؟
- **How**: چگونه؟
- **Evaluation**: با چه تاثیری؟

6-World Health Organisation. 2004. World Report on Knowledge for Better Health: Strengthening Health Systems.

7-Lavis, J; et al. (2003). *The Milbank Quarterly*, 81 (2) : 221-248.

پیام (WHAT)

- در گزارش و یا مقاله خود مشخص کنید که عملاً با نتیجه مطالعه شما چه می توان کرد.
- توجه کنید که حتماً یک مطالعه منجر به پیامی که بتوان بر اساس آن اقدام کرد منجر نمی شود.
- پیام قابل انتقال خود را از ”مجموعه ای از پژوهش ها“ بهتر بدست می آیند تا از گزارش منفرد پژوهشی یا نتایج یک مطالعه، به عبارت دیگر انجام متاآنالیز و بررسی مروی منظم برای تهیه پیام مفید تر از مطالعه های مشاهده ای هستند
- مطالعات منفرد به ندرت منجر به اتخاذ تغییر می شوند چون شواهد کافی ندارند.

مخاطب (To WHOM)

”گروه مخاطب“ استفاده کنندگان بالقوه از نتیجه تحقیق شما هستند. توجه کنید که سایر محققین تنها بخشی از گروه مخاطب شما می باشند.

هر فرد یا گروهی که بتواند در راستای دستیابی به نتیجه نهایی پژوهش شما تأثیر بگذارد یا تأثیر بپذیرد، جزو مخاطبین شما قرار دارد (۸).

- در انتقال پیام باید نوع تصمیم و نوع محیطی که تصمیم سازی در آن انجام می شود در نظر گرفته شوند،
- باید در این مرحله به خوبی مخاطبین خود را شناسایی نمایید.

• پس توجه کنید که:

- (۱) چه کسی می تواند بر اساس پژوهش اقدام کند؟
- (۲) چه کسانی می توانند بر این افراد تاثیر بگذارند؟
- (۳) با کدام گروه مخاطب به بالاترین درجه از موفقیت خواهید رسید؟

پیام رسان چه کسی است؟ (BY WHOM)

- اعتبار و حیثیت علمی و اجتماعی پیغام رسان اهمیت دارد.
- در زمینه ای که نتیجه تحقیق شما داشته است، همکاران بالینی، مدیران و سایر مخاطبین چه کسی را قبول دارند؟ آن فرد می تواند بهتر حامل پیام مطالعه شما باشد.

فرآیند انتقال چگونه باشد؟ (HOW)

○ فعال یا غیرفعال

○ اغلب صاحبان نظر بر این باورند که سازوکارهای غیر فعال تأثیر چندانی نداشته و فرایندهایی که متضمن درگیر شدن افراد بصورت تعاملی باشند، ارجح هستند .

انواع غیر فعال ترجمان دانش

- انتشار مقاله در مجله‌های داخلی
- انتشار مقاله در مجله‌های بین المللی
- رایه در کنفرانس ها، سمینارها و همایش‌های داخلی
- رایه در کنفرانس ها، سمینارها و همایش‌های بین المللی
- ارسال گزارش کامل از طرح پژوهشی برای استفاده کننده ها
- ارسال خلاصه‌ای از گزارش طرح برای استفاده کننده ها
- قرار دادن نتایج در وب سایت
- پست کردن یا پست الکترونیکی مقالات، گزارش‌ها و یا خلاصه‌های آنها برای استفاده کنندگان با درخواست آنان
- انتشار نتایج پژوهش در نشریات غیر علمی (نظیر مجله‌ها یا روزنامه‌های مورد علاقه عموم)

انواع فعال ترجمان دانش

- تهیه و ارسال متون با زبان متناسب استفاده کننده‌ها (نظیر نوشته‌های ساده برای بیماران، متون خاص برای مدیران، گزارش عملی برای همکاران بالینی و آزمایشگاهی، گزارش ۱-۳-۲۵ (سه اسلاید جلوتر معرفی شده است) برای مدیران و تصمیم گیران یا گزارش خاص برای دانشگاهیان)
- پست کردن یا پست الکترونیکی مقالات، گزارش‌ها و یا خلاصه‌های آن‌ها برای ذی‌نفعان بدون درخواست آنان
- رایج به خبرنگاران نشریات، رادیو و تلویزیون برای انتشار در رسانه‌ها یا شرکت در مصاحبه‌ها
- تشکیل جلسه با مخاطبین برای معرفی نتایج پژوهش

انتخاب روش ترجمان دانش باید بر مبنای مواد ذیل باشد:

● موانع احتمالی

● وجود شواهد که این شیوه انتقال موثر است، منابع موجود

● سایر موارد مربوط به قابلیت اجرایی

(EVALUATION)

- انتظار دارید بعد از انتقال دانش حاصل از پژوهش شما چه رخ دهد؟
- قضاوت در مورد میزان موفقیت نتیجه هر پژوهش بستگی به میزان دستیابی به هدف مورد نظر دارد.
- هدف شما چه بوده:
  - بر اساس نتیجه پژوهش شما ارایه خدمتی تغییر کند؟
  - اصولاً نوع رویکرد گروه مخاطب نسبت به موضوع تغییر پیدا کند (نه تنها بطور مستقیم از نتیجه تحقیق استفاده کند بلکه ذهنیت افراد نیز تغییر یابد)؟
  - گروه مخاطب تنها از این مطالعه مطلع باشد؟
- متناسب با انتظار خود از تغییر باید تدارک فعالیت انتقال دانش را ببینید.

گزارش ۲۵-۳-۱

■ نوشتن گزارش به نحوی که هم مختصر باشد و هم مفید

■ نوشتن یک مقاله برای مجلات علمی متفاوت است.

■ صفحه: پیام اصلی ۳ صفحه: خلاصه اجرایی ۲۵ صفحه: گزارش

■ فونت ۱۲ ، حاشیه ۲.۵ سانتیمتر ، فاصله دو سطر

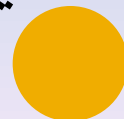
۱ صفحه: پیام اصلی (قلب گزارش)

- چه کسی است این گزارش را می خواند؟
- لازم است چه مطلبی را در مورد این پژوهش بدانند؟
- چه چیز از یافته های این مطالعه بر می آید؟
- نکاتی که مخاطب باید از آن آگاه شود به صورت فهرست وار
- لازم نیست پیام شما حاوی توصیه های مشخص باشد، اگر نمی توان نتیجه گیری قطعی نمود سوال مشخصی را که باید پس از این به آن پاسخ داد به صورت واضح مطرح نمایید.

۳ صفحه: خلاصه اجرایی

- اشاره به موضوع مورد بررسی و پاسخ های بدست آمده
  - یافته های طرح به صورت فشرده
  - نگارش با زبان شفاف و روشن ولی غیرعامیانه به گونه ای که فرد ناآشنا به پژوهش آن را کاملا درک نماید
  - نکات دارای اهمیت بیشتر در ابتدای متن و نکات کم اهمیت تر در ادامه
  - روش اجرا و جزئیات تکنیکی در حد ۱-۲ سطر
- خلاصه اجرایی یک خلاصه مقاله آکادمیک نیست! با زبانی که غیر از هم رشته ای های شما بقیه هم آن را می فهمند بنویسید.

۲۵ صفحه: گزارش

○ گزارش باید این موضوعات را پوشش دهد.

۱. زمینه و سابقه Context
۲. مفاهیم Implications
۳. رویکرد Approach
۴. نتایج Results
۵. منابع اضافی Additional Resources
۶. پژوهش های بیشتر Further Research
۷. مراجع و کتابشناسی References and Bibliography

○ توجه کنید که معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران در صورتی که (۱) طرح شما از منابع آن ها تامین اعتبار شده باشد، (۲) گروه مخاطب نتیجه پژوهش شما غیر از محققین باشند و (۳) هنگام ارسال گزارش نهایی طرح این موضوع را و اهمیت آن را ذکر کنید از فعالیت ترجمان دانش شما حمایت خواهد نمود.

